

Dinka Juričić

KRITIČKO MIŠLJENJE

(Ne daj da te prave ovcom!)

ŠTO JE KRITIČKO MIŠLJENJE?

Kritičko je mišljenje **način ponašanja i razmišljanja koji nam nije urođen i svi ga trebamo naučiti.**

On pretpostavlja:

- 1) *Aktivno slušanje* (Aktivno znači da smo koncentrirani i pritom razmišljamo.),
pozorno čitanje i promatranje što se događa oko nas.
- 2) *Analiziranje* uočenoga: promišljanje i vrednovanje tvrdnji koje čujemo/o kojima čitamo.
3. *Uočavanje razloga* zašto je nešto rečeno tako kako je rečeno, kad je rečeno i gdje je rečeno.
4. *Zauzimanje stava* prema tomu što je rečeno.
5. *Vještinu da jasno i nekonfliktno izrazimo, objasnimo i obranimo svoj stav.*

ZAŠTO NAM JE POTREBNO KRITIČKO MIŠLJENJE?

Izloženi smo svakoga trenutka sa svih strana golemim količinama informacija.

Ako ne znamo promišljati, preispitivati, pažljivo čitati i slušati... nemoguće nam je procijeniti koje su od tih informacija istinite i dobronamjerne, a koje zlonamjerne izmišljotine. Nasijedamo manipulatorima i postajemo igračke u njihovim igrama. Ako ne znamo kritički misliti NISMO SLOBODNI nego smo nesvjesni zarobljenici medijskih, političkih, ekonomskih i svih drugih manipulacija kojima nas društvo pretvara u stado poslušnih ovaca.

Onaj tko ne nauči kritički misliti sklon je donositi krive zaključke i krive odluke, a to znači da je neodgovoran i prema sebi i prema društvu u kojem živi.

PRIMJER
TEKSTA ZA
VJEŽ BANJE
KRITIČKOGA
MIŠLJENJA
početak 1/2

Građevinski odgoj u školama: Mijenjaju završetak 'Tri prašćića'

U novoj, promijenjenoj varijanti priče vuk, nakon što ne uspije otpuhati treću kuću, pozove inspekciju. Nakon što inspekcija ustanovi da treći prašćić nije imao dozvolu za kuću, buldožeri mu je sruše.

PODIJELI

f Facebook 537

Twitter 0

Google+ 0

✉ Pošalji mailom

MINISTAR • GRAĐEVINA •

ODGOJ •

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja u suradnji s Ministarstvom obrazovanja počinje edukaciju mlađih generacija o problemima koji se mogu dogoditi pri gradnji ili prostornom uređenju.

PRIMJER
TEKSTA ZA
VJEŽ BANJE
KRITIČKOGA
MIŠLJENJA
nastavak, 2/2

- Mnogi kritičari tvrde kako su djeca premlada da ih educiramo o građevinskim problemima i prostornom odgoju. No problem epidemije bespravne gradnje i neželjenih rušenja zgrada prevelik je da ga ignoriramo. Trebamo što prije obrazovati naše mlade kako bi se mogli zaštititi od neželjenih posljedica - objasnila je ministrica graditeljstva Anka Je Mrak Taritaš

Ministarstvo obrazovanja odlučilo je da program mora početi od najmlađih, stoga je već naređeno da se preprave sve knjige, slikovnice ili časopisi koji sadrže bajku o "Tri praščića".

- Djeci mora biti jasno da nije bitno od čega je kuća ako je bespravna. U novoj, promijenjenoj varijanti priče vuk, nakon što ne uspije otpuhati treću kuću, pozove inspekciju. Nakon što inspekcija ustanovi da treći praščić nije imao dozvolu za kuću, buldožeri mu je sruše. Vuk na kraju rastrga i pojede sva tri praščića. Djeca moraju znati da se ne smije varati država - istaknuo je ministar obrazovanja

Kako *ne*kritički čitatelj reagira na tu vijest?

Tri uobičajena ponašanja:

Uopće ne razmišlja o istinitosti ili neistinitosti pročitane vijesti.

Počinje se nervirati, snobovati, ljutiti na vlast koja stalno nešto izmišlja kako bi nas mučila.

Dijeli svoju ljutnju s prijateljima i poznanicima u stvarnome životu. Klikne na share i širi vijest (i svoje zgražanje) na društvenim mrežama.

A oni posebno ambiciozni:

Traže referendum, smjenu ministra, rušenje vlasti, zovu na štrajk...

Kako *kritički čitatelj* reagira na tu vijest?

1. Zastane.
2. Zbuni se.
3. Propusti tu vijest kroz svojih šest filtara za kritičko mišljenje, odnosno postavi si šest ključnih pitanja: *TKO? ŠTO? GDJE? KAD? ZAŠTO? KAKO?*
4. Razmisli o odgovorima na njih.
5. Na temelju tih odgovora procijeni vijest i oblikuje vlastiti stav prema njoj.

6 pitanja za kritičko mišljenje

tko

Tko je to rekao? Netko koga poznaš, komu vjeruješ, neki autoritet? Je li uopće važno tko je to rekao?

što

Što je rečeno? Jesu li to činjenice ili nečija mišljenja i interpretacije? Je li što izostavljeno, zatajeno?

gdje

Gdje je rečeno? Javno ili privatno? U lice ili s leđa? Jesu li prozvani imali priliku na to odgovoriti?

kad

Kad je rečeno? U vrijeme kad se to događalo? Prije nekog važnog događaja? Nakon toga događaja?

zašto

Zašto je rečeno? Da nešto pojasni? Da te pouči? Da te nagovori na nešto dobro ili loše?

kako

Kako je rečeno? Pismeno? Usmeno? Jasno? Nejasno? Optužujuće? Radosno? Zajedljivo? Ljutito? Laskavo?

Odgovori na 6 pitanja za kritičko mišljenje

tko

Zafrkantski portal NewsBar.

što

Jedna od njihovih izmišljenih vijesti.

gdje

Samo na njihovom portalu.

(Osim kad neka naivčina nasjedne, pa počne dijeliti na društvenim mrežama.)

kad

U vrijeme kad se raspravljalo o uvođenju građanskog odgoja u škole.

zašto

Da se naruga nelogičnosti ishitrenih odluka i improviziranih rješenja.

kako

Duhovito i ironično, da natjera čitatelje da počnu kritički razmišljati.

Dinka Juričić

KRITIČKO MIŠLJENJE

(Ne daj da te prave ovcom!)